

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (RGSA)
योजनेअंतर्गत सन २०१८-१९ या वित्तीय
वर्षाकरिता केंद्र शासनाकडून केंद्र हिश्याकरीता
प्राप्त झालेल्या निधीच्या समरूप राज्य हिस्सा
सन २०१९-२० च्या अर्थसंकल्पिय तरतूदीमधून
वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: राग्रास्व- २०१९ / प्र. क्र.६५ / आस्था-१५

बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ,

फोर्ट, मुंबई- ४०० ०३२.

तारीख: १७ जानेवारी, २०२०

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्रमांक: राग्रास्व- २०१८ / प्र.क्र.१०२ (भाग-२)/आस्था-१५, दि. २० फेब्रुवारी, २०१९.
२. शासन निर्णय क्रमांक: रागांपं- २०१६ / प्र.क्र. १३६/आस्था-१५ (यो-४), दि. ५ मार्च, २०१९.
३. शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व- २०१९/प्र.क्र.३५/आस्था-१५, दि. ३० मार्च, २०१९ (केंद्र हिस्सा).
४. शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व- २०१९/प्र.क्र.३५/आस्था-१५, दि.३० मार्च, २०१९(राज्य हिस्सा).
५. शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व- २०१९/प्र.क्र.३८/आस्था-१५, दि. ३० मार्च, २०१९ (केंद्र हिस्सा).
६. शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व- २०१९ / प्र. क्र. १२३ / आस्था-१५, दि. ३० ऑक्टोबर, २०१९(केंद्र हिस्सा).
७. शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व- २०१९ / प्र. क्र. १२३ / आस्था-१५, दि. ३० ऑक्टोबर, २०१९(राज्य हिस्सा).

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने पंचायती राज व्यवस्थेच्या बळकटीकरणासाठी केंद्र शासनाच्या "राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियान" या योजनेचे पुनर्गठन करून "राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान" ही योजना सन २०१८-१९ पासून लागू केली आहे . सदर योजना केंद्र शासन पुरस्कृत असून या योजनेच्या निधीचे प्रमाण हे केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असे आहे. राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (Rastriya Gram Swaraj Abhiyan) ही केंद्र पुरस्कृत योजना दिनांक १ एप्रिल, २०१८ पासून कार्यान्वित करण्याबाबत केंद्र शासनाच्या पंचायती राज मंत्रालयाने D. O. M-११०१५/४१०/२०१७-CB, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१८ अन्वये कळविले आहे. सदरची केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (Rastriya Gram Swaraj Abhiyan) ही योजना या विभागाच्या क्रमांक राग्रास्व- २०१८ / प्र.क्र.१०२ (भाग-२)/आस्था-१५, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्यात राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

२. राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियानाच्या सन २०१८-१९ या वित्तीय वर्षाकरिता केंद्र हिश्यापोटी रु . ११५४.०० लक्ष (रुपये अकरा कोटी, चोपन्न लक्ष, फक्त) निधी प्राप्त झाला होता. सदर निधी शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व- २०१९/प्र.क्र.३५/आस्था-१५, दि. ३० मार्च, २०१९ व शासन निर्णय क्रमांक राग्रास्व- २०१९/प्र.क्र.३८/आस्था-१५, दि. ३० मार्च, २०१९ अन्वये वितरित करण्यात आला आहे. तसेच मागील वर्षातील (सन २०१७-१८) मधील केंद्र हिश्याचा अखर्चित निधी रु . २२६७.१२ लक्ष (रुपये बावीस कोटी, सदुसष्ट लक्ष, बारा हजार फक्त) असा एकूण **रु. ३४२१.१२ लक्ष (रुपये चौतीस कोटी, एकवीस लक्ष, बारा हजार फक्त)** इतका निधी केंद्र हिश्यापोटी सन २०१८-१९ मध्ये प्राप्त झाला होता.

३. केंद्र शासनाकडून महाराष्ट्र राज्यास प्राप्त झालेल्या केंद्र हिश्याच्या प्रमाणात राज्य हिश्याकरीता ४०% या प्रमाणात सन २०१८-१९ मध्ये **रु.२२८०.०० लक्ष (रुपये बावीस कोटी ऐंशी लक्ष फक्त)** निधी वितरित करणे आवश्यक होते. परंतु प्रत्यक्षात सन २०१८-१९ मध्ये राज्य हिश्याकरिता रु . ४०६.३७ लक्ष (रुपये चार कोटी सहा लक्ष सदतीस हजार फक्त) शासन निर्णय क्रमांक:राग्रास्व-२०१९/प्र.क्र.३५/आस्था-१५, दि.३० मार्च, २०१९, अन्वये इतका निधी वितरित करण्यात आला आहे. तसेच मागील वर्षातील सन २०१७-१८ मधील राज्य हिश्याचा अखर्चित निधी रु.१२०३.६३ लक्ष (रुपये बारा कोटी, तीन लक्ष, त्रेसष्ट हजार फक्त) सन २०१८-१९ मध्ये सुरु असलेल्या उपक्रमांवर खर्च करण्यास मा . प्रधान सचिव, ग्राम विकास यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या राज्य कार्यकारी समिती , राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान यांच्या दि.१६ फेब्रुवारी, २०१९ च्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार मान्यता दिली आहे , असा एकूण **रु. १६१०.०० लक्ष (रुपये सोळा कोटी, दहा लक्ष, फक्त)** इतका निधी राज्य हिश्याकरीता उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

४. केंद्र शासनाने राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान या योजनेकरिता सन २०१८ -१९ मध्ये वितरित केलेल्या केंद्र हिश्याच्या समरुप उर्वरित राज्य हिश्याचा निधी सन २०१९ -२० मध्ये वितरित करण्याबाबत सूचित केले आहे. त्या अनुषंगाने सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षात राज्य हिश्यासाठी लेखाशीर्ष क्रमांक २०५३A १२६ अंतर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या रु. ४८००.०० लक्ष तरतुदीमधून केंद्र हिश्याच्या समरुप उर्वरित राज्य हिस्सा म्हणून रु. ६७०.०० लक्ष (रुपये सहा कोटी सत्तर लक्ष फक्त) इतका निधी वितरित करणे आवश्यक आहे. सदर निधी सन २०१९-२० च्या राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत लेखाशिर्ष क्र. २०५३A१२६, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षामधून अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर (B.D.S.) उपलब्ध करून राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (RGSA) (६०:४०) या केंद्रपुरस्कृत योजनेसाठी सन २०१८-१९ या वित्तीय वर्षाकरिता केंद्र शासनाकडून केंद्र हिश्याकरीता प्राप्त झालेल्या निधीच्या समरूप राज्य हिस्सा सन २०१९-२० च्या लेखाशिर्ष क्र. २०५३A१२६, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) च्या अर्थसंकल्पिय तरतूद रु. ४८००.०० लक्ष मधून केंद्र हिश्याच्या समरूप उर्वरित राज्य हिस्सा म्हणून रु. ६७०.०० लक्ष (रुपये सहा कोटी सत्तर लक्ष फक्त) इतका निधी राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

२. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष ,राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना वितरित करावयाचा निधी विभागीय आयुक्त कार्यालय , पुणे यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे . उप आयुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय पुणे हे आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. उप आयुक्त (आस्थापना) यांनी राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना अनुदान वितरित करावे.

३. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च अत्यंत काटकसरीने केला जाईल याबाबत राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष , राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांनी व सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी दक्षता घ्यावी . राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना या योजनेसाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेला निधी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार प्रस्तुत योजनेची अंमलबजावणी क्षेत्रिय स्तरावर करणाऱ्या संबंधित कार्यालयांना वितरित करावा आणि वितरित केलेल्या निधीचा उपयोग योग्य प्रकारे होतो किंवा नाही याबाबत खातरजमा करून घ्यावी . त्याचप्रमाणे होणाऱ्या खर्चावर नियंत्रण ठेवणे आणि निश्चित केलेली उद्दिष्टे , झालेली साध्ये यावरील झालेला खर्चाचा आढावा घेऊन शासनास तात्काळ अहवाल पाठवावा. तसेच खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र देखील सादर करावे.

४. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना या वितरित केलेल्या अनुदानाच्या खर्चाचे स्वतंत्र लेखे व पुस्तके तपासणीचे अधिकार प्रधान महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१ मुंबई आणि महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र - २, नागपूर यांना राहतील व त्यांना त्यांचे काम योग्य तऱ्हेने पार पाडता यावे म्हणून संबंधित संस्था / कार्यालय यांनी मदत/ सहकार्य करावे.

५. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर केलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च मागणी क्र .एल-२, २०५३ जिल्हा प्रशासन, ०९३ जिल्हा आस्थापना राज्य क्षेत्र,(०६) पंच, सरपंच, सचिव, अशासकीय सदस्यांना प्रशिक्षण, (०६)(०७) राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, (राज्य हिस्सा ४०%),लेखाशिर्ष क्र. २०५३A१२६, ३१ सहायक

अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली सन २०१९-२० मध्ये मंजूर असलेल्या तरतुदीतून निधी खर्ची टाकण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका १९७८ भाग पहिला, उपविभाग १ ते ५ मधील तरतुदीनुसार शासन निर्णय दिनांक १५ मे, २००९ सोबतच्या उपविभाग ३ मधील अ.क्र.१ परि.१६२, १६३, १६४ नुसार प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारांचा वापर करून वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.९२/अर्थ-३, दि.०८ जुलै, २०१९ तसेच अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २९८/२०१९/अर्थोपाय, दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१९ व अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४७१/२०१९/व्यय-१५, दिनांक ३ डिसेंबर, २०१९ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००११३१०५७२७००२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(शशांक य. बर्वे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (ग्राम विकास), मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
२. मा.राज्यमंत्री (ग्राम विकास), मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
३. मा. विरोधी पक्षनेता महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, विधानभवन मुंबई.
४. मा.विधानसभा/ मा.विधानपरिषद सदस्य (सर्व)
५. मा.अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)
६. मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
७. मा.प्रधान सचिव (ग्राम विकास), बांधकाम भवन, २५ मर्झबान पथ, फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
८. मा.प्रधान सचिव (आदिवासी विकास), मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
९. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१०. महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी (यशदा), बाणेर रोड, पुणे
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

१२. उप सचिव(सर्व) ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, २५ मर्झबान पथ, फोर्ट, मुंबई
- १३.राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे
- १४.संचालक, राज्य ग्रामीण विकास संस्था, "यशदा" पुणे.
१५. वित्त विभाग (व्यय-१५/अर्थसंकल्प-१७) मंत्रालय, मुंबई-३२
१६. नियोजन विभाग (का.क्र.१४४४), मंत्रालय, मुंबई-३२.
१७. कार्यासन (वित्त-१), ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, २५ मर्झबान पथ, फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
१८. निवडनस्ती-आस्था-१५